

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 81.
De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk, 13 centimen.
Aankondigingen, 13 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 21 AUGUSTUS.

Liberales laagheden.

Het liberalisme gevoelt dat het door zijne geweldendarijen tegen rustige bedevaarders en zijne storings der processien, zijne eigen ruiten heeft ingeslagen, in zoo verre dat al wie oogen heeft om te zien, den liberalen winkel van nabij kan beschouwen. De liberaterstolken zien en begrijpen dit veel beter dan het publiek voor hetwelk zij dagelijks gansche riemen papier vol kladden, en hierom zoeken zij er zijne aandacht van af te trekken. Tot dit einde heeft de liberaterspers weer het stelsel in werking gebracht dat men te Doornik, te Gent, te Bergen en elders, eenige dagen voor de laatste Kamerkiezing zag in het leven roepen.

Men herinnert zich nog wel dat men alsdan, in die steden, geestelijke personen, vooral broeders der christelijke scholen, van de walgelyke eerloosheden beschuldigde. Zij wierden door het gerecht in de gevangenis geworpen. En wat gebeurde er? Niemand kon hunne plichtigheid bewijzen, en hunne onschuld werd weldra uitgeroepen. De geestelijke personen waren gelasterd, doch onder tusschen had die lastering zich verspreid en eenige oogenblikken de aandacht des publieks van de liberale bedrijgelyke werkingen afgetrokken, en de toer was gespeeld, gelijk de beruchte *Bouvier* zegde.

Heden worden dezelfde roekeloosheden wederom door het liberalisme in het werk gelegd. In sommige liberale steden worden andermaal priesters en kloosterlingen van walgelyke eerloosheden beschuldigd, en de liberaterstolken, zonder de uitspraak des gerechts af te wachten, verklaren ze op voorhand plichtig. Zij verkondigen het met trommel en bazuin op de markten, op de hoeken der straten, denkende aldus den indruk die de geweldendarijen tegen rustige bedevaarders en processiegeangers, weerlooze priesters, vrouwen en kinderen, verwerkt hebben, te verdooven en de aandacht des publieks van de schandalen, door *liederlijke liberalen* gepleegd, af te trekken.

Men zal ons wellicht tegenwerpen dat het tegenwoordig schrijven slechts voor oogwit heeft de geestelijken of kloosterlingen te verschoonen die zich aan eerloosheden zouden plichtig maken. Wij antwoorden dat zulks niet ons inzicht is, en voegen erbij dat alwie zich aan die wanbedrijven plichtig maakt, dient gestraft te worden. Doch wij nemen gezinszins voor evangelie aan al de getuigenissen die in dergelyke omstandigheden afgelegd worden. Wij weten bij ondervinding dat er eene zekere soort van liberalen bestaat, die zulken driftigen haat tegen het priester- en kloosterkleed voeden dat er op geen valschen eed gezien wordt, als men daarmee maar schandaal verwekken kan. En tot staving onzes schryven vragen wij: Zijn er niet reeds en meermaals priesters en kloosterlingen door de rechtbanken op getuigenis van liberaters veroordeeld geweest, welke, tot hun sterfbed, hunne onschuld hebben blijven uitroepen en beweren dat zij het slachtoffer eener schandige politieke zaak waren?

Wij willen heden over dit ontwerp niet verder uitweiden. Overigens wij hebben de overtuiging dat alwie een weinig gezond oordeel bezit de handelwijze der liberaters en hunner tolken zal begrijpen en verloofen.

Zij zullen de liberale lastertal tegen priesters en kloosterlingen waardeeren en met ons uitroepen

dat zij slechts wordt verspreid om de aandacht des publieks van de schelmenrijen en wanbedrijven af te wenden die de liederlijke liberale kerels tegen rustige bedevaarders en de vrije uitoefening des eeredienstes hebben gepleegd, omdat zij door allen deffigen burger ten strengste worden afgekeurd.

Stads- & provincie nieuws.

Het arm ongelukkig stadhuisgezette begrijpt zeer goed dat het rijk zijner liberale meesters ten einde is. Het weent en kermt alle zaterdagen om een hart van steen en ijzer te vormuren. Helas! alles is te vergeefs. De burgers van Tongeren hebben onze liberalerij aan het werk gezien en zij hebben er van tot over de ooren. Het is het ijdel gelul van het stadhuisbladje niet dat desaan gaande de gedachte onzer burgerij zal veranderen.

Het bestuur van onze tegenwoordige stadhuismannen kan als eene ware ramp voor ons stad aanschouwd worden. Het is niet noodig dat men hen onder politiek opzicht beoordeele; het is genoeg hunne handelwijze in onze stoffelijke belangen na te gaan om te begrijpen hoeveel onze goede oude stad door het zoo gezegd liberaal bestuur te lijden gehad heeft.

Er zijn menschen die weinig belang hechten aan het godsdienstig onderwijs in ons collegie. Of de priester daar zijne les komt geven en of hij er niet verschijnt, dat is voor hun zoo breed als het lang is.

Wij zullen dat soort van menschen eene enkele vraag doen. Is het hun ook onverschillig of er veel of weinig kinderen ons collegie bijwonen? Gij hecht weinig belang aan het godsdienstig onderwijs; goed. Maar gij moet toch bekennen dat er in die stad en in de omstreken vele menschen zijn die daar groot belang aan hechten en die hunne kinderen uit de school trekken van het oogenblik dat de priester er niet niet meer verschijnt.

Wat is daar het gevolg van? Dat ons collegie, hetwelk ons alle jaren zoo machtig veel geld kost, verlaten wordt; dat de ouders hunne kinderen naar andere steden moeten zenden; dat er in ons collegie geene vreemde leerlingen het onderwijs komen putten, hetgeen een aanhoudende schade voor onze medeburgers is. Want die vreemde jongelingen die hier het onderwijs in ons collegie komen zoeken, die brengen aan onze stad een aanzienlijk voordeel bij. Zij moeten eten, drinken en gekleed zijn; zij hebben den bakker, den brouwer, den slachter, den kleermaker, den schoenmaker, den winkelier noodig. Is het niet klaar en duidelijk dat al deze ambachten schade lijden door het verminderen van het getal der leerlingen van ons collegie? Is het niet even klaar en duidelijk dat zij deze schade te wijten hebben aan onze liberale meesters? Indien dat nog zoo wat voortgaat dan is ons collegie dood en begraven.

Wat hiervan het ergste is, dat is dat onze stad geene duit weiniger voor het collegie te betalen heeft dan in den tijd toen dit gesticht van onderwijs bloeiend was. Het is belachelijk om te zeggen, maar er zijn in het collegie van Tongeren klassen die maar eener leerling tellen. Die eenige leerling veroorzaakt aan de stad zoo veel kosten alsof de klas vijftig leerlingen telde. Is dat niet belachelijk?

Onze liberalen begrijpen heel goed dat zij ons

luisteren, welke van de opene plaats tot hare ooren drongen en uit den mond van eenen kleinen knaap kwamen, die onder het venster van het slot een gezang aanhief.

« Goede hemel! » zuchtte de bleeke, schoone dame, « ik zou van mijne zinnen beroofd zijn, ja ik zou rijp zijn voor het dolhuis, zoo spreken de onverschillige menschen, die het niet begrijpen of niet begrijpen willen, dat de smart eener moeder over een verloren kind eene smart, welke het hart doorboort als een tweesnijdend zwaard wel in staat zou kunnen zijn, iemand tot razernij te brengen. Neen, dood is 'mijn kind niet, maar — o het is erger dan dood, verloren, verloren! of ik het niet weder zal vinden? Ziet, zij harde, gevoellooze menschen, deze hoop is het, die mij tot waanzin brengt. Of is het niet deze hoop, welke mij alle kinderen doet nagaan, die mij ontmoeten, welke mij dwingt de kinderen der bedelaars op te zoeken op de markten en in de nauwe straten onzer stad? Vol van deze hoop geloof ik in dezen knaap van negen jaren — want zoo lang is het, dat ik hem verloren heb — mijnen lieven Guido en in zijne trekken mijnen dierbaren overledenen echtgenoot te erkennen. » Bij deze woorden verliet zij den bidstoel, en ging door de kamer naar het steenen balkon, van waar men een deel van de stad, hare omgeving en de rivier de Arno kon overzien, wier heldere wateren zich als een zilveren streep over de lachende, in het lentegewaad getooide velden slingerde.

Op het oogenblik, waarin de vrouw haren voet uit de kamer op de steenen van het balkon zette, ging de deur van het vertrek open, en een man trad binnen, jong van jaren, maar met een bruin gekleurd gelaat, dat door de nederhangende donkere haren nog meer verduisterd werd, en welks trekken niets minder dan zacht, vriendelijk en vertrouwen inboezemend waren.

collegie naar het verderf slepen. Het is omdat zij den naderenden ondergang van ons voornaamste gesticht van onderwijs zien, dat zij de schuld op de katholieken zouden willen werpen.

Het zijn de katholieken, zeggen zij, die ons stads-collegie willen omverre stooten, ten einde plaats te maken voor een collegie van Jesuïeten. Dat is slappe praat, kamaraden. Eemeder weet inderdaad dat indien de Jesuïeten eene school in Tongeren wilden stichten, alle liberalen van het stadhuis hun dit niet zouden kunnen beletten. Eemeder verstaat daarenboven dat de concurrentie van ons ongelukkig en diepgevallen collegie geene de minste vrees aan de Jesuïeten zou aajagen.

Overigens, slimme liberalen, stelt u gerust, er is nooit kwestie geweest van te Tongeren een collegie van Jesuïeten op te richten.

Wilt gij weten, lezers, wie de vijanden van ons collegie zijn? Luistert dan.

Eenen keer, eenen enkelen keer, is het voorstel gedaan om ons collegie af te schaffen. En in den ganschen gemeente-raad bevonden zich twee leden die zich gunstig toonden aan de afschaffing, te weten: M. Michiels, de liberale burgemeester van dien tijd, en M. Perreau, de liberale burgemeester van heden!

« Gelukkig bevond er zich in dien tijd eene katholieke meerderheid op het stadhuis die het behoud van ons collegie stemde, zoo niet, dan was het gedaan met ons voornaamste gesticht van onderwijs. »

En bemerkte wel dat MM. Perreau & Michiels het stads-collegie wilden afschaffen zonder het zelfde door een ander collegie te vervangen; zoo dat alle ouders die het onderwijs aan hunne kinderen wilden geven, genooddakt waren hunne zonen naar vreemde steden te zenden.

Bemerkt daarenboven dat geen enkele liberaal geprotesteerd heeft tegen het voorstel der heeren Perreau & Michiels, dat geen liberaal blad er de minste opwerping tegen gemaakt heeft en dat de katholieken alleen op het stadhuis en in de dagbladen bijgesprongen zijn om het collegie uit de handen zijner vijanden te redden.

« En daarna vragen wij aan al wie niet met de gezonde rede afgebroken heeft: aan welken kant bevinden zich de vijanden van het collegie? »

« Van al de liberalen die vandaag op het stadhuis zitten is er geen een die de stem verheft heeft om het voorstel der heeren Perreau & Michiels te bestrijden. »

« Van al de katholieke leden die destijds de meerderheid uitmaakten is er geen enkele die tot de afschaffing heeft willen toestemmen. »

« Nog eens gevraagd: waar zijn de vrienden, waar zijn de vijanden van ons collegie? En indien het waar was dat de katholieken het collegie willen omverre werpen, zouden zij dan om hun doel te bereiken de gelegenheid niet waar genomen hebben welke MM. Perreau en Michiels hun aanboden om het collegie af te schaffen? »

« Had er in dien tijd eene liberale meerderheid op het stadhuis gezeten, dan was ons collegie naar den weerlicht en het is aan de katholieke meerderheid van den gemeente-raad dat onze stad het behoud van ons collegie te danken heeft. »

Het zijn dus de liberalen die ons collegie hebben zoeken omverre te werpen. Zij zijn in dit afschaffingswerk door de katholieken verhinderd geworden, en het collegie werd gered tegen den dank der liberalen.

« Hertogin! » sprak de jonge man op eenen ruwen, harden toon. « Hertogin! » herhaalde hij nog eens krachtiger, toen hij bemerkte, dat men zijn eersten groet niet hoorde of niet hooren wilde.

« De aangesprokene keerde zich om, en zag den binnenkomenden smeekend aan. « Lieve broeder! » sprak zij op zachten toon, « kom eens hier en luister! » Met deze woorden greep zij den man bij de hand en trok hem met zich naar het balkon.

« Van de groote, in den vroegen morgen aan menschen nog ledige plaats klankend en smeekend, maar helder als een klok het gezang van een kind in de volgende woorden: »

« Bij 's Heilands bittere smarten
Smeekt u, o eedle harten,
Een hulpehoevend kind;
Laat toch uw hart bewegen,
Geef hem iets van uw zegen,
Weest liederlijk gezind. »

« Wil aan Maria vragen
Dat ze allen nood en plagen
Genadig van u weer! »
Ach! wilt toch wel bedenken:
Wie aan de armen schenken,
Die leenen het den Heer. »

« Bij 's Heilands bittere smarten
Smeekt u, o eedle harten
Een arme knaap om brood.
Ach! laat u toch bewegen,
Hij bidt voor u om zegen,
En hulp in elken nood. »

« Men moest wel een steenen hart in het lijf hebben, als men door dit gezang van een arm kind niet geroerd en tot medelijden bewogen werd. « Het kind moet terstond boven komen! »

Eenige jaren later toen zij meester werden op het stadhuis, hebben de liberalen op nieuw getoond hoe weinig hun aan het behoud van het collegie gelegen is. Zij hebben er het godsdienstig onderwijs uit verbannen en zij hebben dit op valsche en schuinsche wijze gedaan ten einde aan de onnoozele menschen te doen gelooven dat de priester zich tegen wil en dank der liberalen uit de school verwijderd heeft.

« Op dit laatste punt zullen wij zaterdag terug komen. »

« De liberalen, zegt het stadhuisbladje, zijn bijna drie jaren aan het roer geweest, en zij hebben de kruizen niet afgeslagen, de kerken niet gesloten, de priesters niet belet hun ambt uit te oefenen. Het kladjie voegt er bij: « Als men die geheele » lasteringen gehoord heeft in 1872, en als men » ziet hoe alles omgaat in de stad, is het dan niet » om zich te vragen of de menschen die zulke » geruchten uitstrooten, wel hunne vijf zinnen » hadden en of zij niet moesten naar Zickeren of » naar Gheel gebracht worden. »

« Dat is lijn gezegd; er vallen slechts eenige kleine aanmerkingen te maken. »

« Vooreerst, niemand heeft ooit kunnen beweerden dat ons liberaal gezeten-bestuur de kruizen zou doen afslaan, de kerken sluiten, de priesters verbannen. Niemand heeft dat voorzegt, en niets van dat alles is gebeurd voor de heel eenvoudige reden dat onze liberalen de macht niet hebben om eene kerk te doen sluiten, een kruis te doen afslaan of eenen priester te verjagen. »

« Maar wij hebben iets anders voorzegt. Wij hebben voorzegt dat zoohaast zij meester zouden zijn op het stadhuis, onze liberale bazen hunne kleinen partijgeest in alle vakken van het bestuur zouden indringen, dat zij de bekwaamste leden zouden uitsluiten uit de bestuurlijke commissien van het hospitaal, van het armbestuur, van de commissie der scholen enz., dat zij middel zouden zoeken om den priester uit de school te verwijderen en dat men hunnen haat tegen kerk en godsdienst in het geringste hunner akten zou terug vinden. »

« Dat is allemaal gebeurd juist zoo als wij het voorzegt hadden. Zou het stadhuisbladje daarop wel eens willen antwoorden? »

« Wij herinneren ons eenen omzendbrief gelezen te hebben van M. Perreau aan de kiezers van Tongeren en gedagteekend van den 18 juli 1872, eenige dagen voor de kiezingen. »

« Volgens mij, zeide M. Perreau in dezen omzendbrief, moeten de gemeente-raden zich niet » geen politiek bezig houden; hunne zending » bepaalt zich van te waken op de stoffelijke be- » langens en noodwendigheden der gemeente. »

« De andere liberale kandidaten deelden de zienswijze van M. Perreau, wil de oude voorzitter der katholieke associatie als kandidaat aan het hoofd der liberale lijst gebracht werd. »

« Men weet hoe M. Perreau en zijne liberale handlangers deze belofte gehouden hebben. Gedurende bijna drie jaren, hebben zij de stad zoo despotiek geregeerd dat het stadhuisbladje, om de gematigtheid zijner meesters te prijzen, niets anders weet te zeggen dan dat zij de kruizen niet omverre werpen, de kerken niet gesloten en de priesters niet verjaagd hebben. »

« M. J. Gouder de Beauregard van Tongeren heeft met onderscheiding het examen afgelegd van pro-

sprak de hertogin, tot eene op haar bellen binnengekomen kamerier.

« De jonge man trad echter de kamerier in den weg. « Het kind zal niet boven komen! » beval hij op eenen toon, welke de vrouw het bloed in de aderen deed stollen. « Het kind blijft beneden, of — » herhaalde hij, terwijl hij hevige op den grond stampte. »

« Welke taal, Ottone! » zeide de hertogin, die zich van hare ontroering hersteld had.

« In Ottone ontwaakte in dit oogenblik het gevoel van zijn onrecht, en hij nam eenen vriendelijken toon aan. « Ik vraag vergeving, lieve zuster, » zeide hij, « maar ik kan waarlijk niet begrijpen, hoe het gezang van dit kind u in zulk eene gemoedsbeweging kan brengen. Sedert u echter het ongeluk overkomen is... »

« De hertogin zag den man aan met eenen blik, dat hij vergat, zijne rede voort te zetten. « Schrikkelijk mensch! » zeide zij stil in zich zelve. »

« Ottone was spoedig hersteld. « Julietta, » ging hij voort, « vrouw van mijnen broeder! Met trotschheid noem ik u zuster, en dat zeg ik u, dat ik u als mijne eigene zuster lief heb. Maar ik heb een, een verzoek aan u, dat gij niet moogt weigeren; berust in uw ongeluk en laat ons van iets anders spreken; zie, zooven is de hoogwaardige abt Fabricius, onze vriend aangekomen, met wien ik morgen onze gemeenschappelijke eigendommen ga bezien, wilt gij hem niet bij u ontvangen? »

« Later, broeder, » antwoordde Julietta: « ik ben niet in de rechte stemming, om ook den waardigsten gast te ontvangen. Het gezang van dit kind grijpt mij aan, en ik verzoek u, mij thans alleen te laten. »

(Wordt vervolgd.)

GUIDO VAN AREZZO,

DE UITVINDER VAN HET STELSEL DER MUZIEKNOOTEN.

I. De klacht eener moeder.

Ik noodig mijne geëerde lezers uit, mij naar Italië te vergezellen, en wel naar Arezzo, eene stad in Toskane, niet ver gelegen van de plaats, waar het riviertje Chiana zich met de wateren van de Arno vereenigt.

« De stad Arezzo is zonder twijfel eene der oudste steden van Toskane, en er is wel geene tweede van gelijke grootte, die aan zo vele beroemde mannen het aanzijn schonk, als juist Arezzo. Hier — om slechts iets te noemen, — hier zagen het licht: Mæcenas, de vriend en beschermder der muzen; Petrarca, de alom beroemde zanger; Leonardo van Arezzo, de geschiedschrijver; Paus Julius III; de beruchte maarschalk d'Ancre; Vasari, de schilder en levensbeschrijver der kunstenaars, en eindelijk de man, wiens jeugd ik voor-nemens hen te verhalen, Guido van Arezzo, die diepzinnige uitvinder van het stelsel der muzieknoten. »

« Men schreef den 15 April van het jaar 1004, en de morgen van dezen dag was helder en aangenaam. »

« In een vorstelijk paleis op eene der hoofdplaatsen van Arezzo lag in eene kleine, maar elegant gemeubeleerde slaapkamer eene jonge vrouw van meer dan gewoone schoonheid op de knieën voor haar bidstoel. Heden echter kon zij hare aandacht maar niet bij elkaar houden, want nauwelijks had zij haar gebed begonnen en een paternoster half uitgesproken, of zij hield weder op, om met gespannen opmerkzaamheid naar de toonen te